

Kolera.

Splošno zadnji čas kolera ponehuje, kar se je v prvi vrsti zahvaliti odločnosti zdravniških oblasti. Razsaja kolera se vedno na Ruskem in v južni Italiji, a drugod se pojavlja zdaj le še tu pa tam. Kako so oblasti skrbne, dokazuje to, da so v Pardubicah na Češkem spravili z vlaka družino nekega čevljarja samo zato, ker je nekdo videl, da je šla žena večkrat na stranišče. Vsakega osumljenega človeka zapro na poseben oddelek v bolnišnicah ter ga opazujejo pet dni. Tržaški mestni svet je radi preteče kolere prepevedal, prodajati ostrige. Prostopki se bodo kaznovali z globami do 100 K. Tudi sicer se trg strogo nadzoruje.

Najnovejša poročila pravijo, da kolere v naši državi ni več, pač pa je na Ogrskem umrl nek mornar na azijski koleri. Na Ogrskem sta znana doselej dva slučaja kolere.

V Berlinu je preiskava dognala, da opazovani bolniki niso bolni na kolero. Pri dveh osebah so pač našli komabacile v odpadkih. Obe osebi sta zdravi in ste bili le bacilonoseca, ne da bi sami oboleli.

Iz Holandske se poroča, da so našli v več prekopih kolerne bacile. Dva bruseljska mornarja, ki sta pila vodo iz teh prekopov, sta obolela. Vlada je pustila v te prekope vliati petrolej in druge rudniške snovi, da je voda nepitna.

Na Turškem sta umrli dosedaj dve osebi na azijski kolero.

Na Ruskem in v Italiji pa kolera noče ponehati. V vojašnici strelcev v Odesi na Ruskem je med vojakih izbruhnila tudi kuga. Zdravnik Hüber, ki je potoval po krajih, ki so okuženi po kolero, pravi, da se bo spomladi v Petrogradu zopet pojavila kolera, kateri pa se bo pridružila tudi kuga. Samo v zadnjih 24 urah je obolelo v Petrogradu do 40 oseb na kolero in 26 oseb umrlo. V Petrogradu je dosedaj 677 oseb bolnih na kolero.

V Italiji sta se v zadnjih 24 urah pojavila v Barletti dva nova slučaja kolere, dva sta bila smrtna; v Andriji je bil en smrten slučaj, v Margheriti pet novih slučajev, en smrten; v Trinitapoli dva nova slučaja, dva smrtna; v San Franciscu dva nova slučaja, en smrten.

Razne novlice.

Imenovanje. Deželni šolski svet je imenoval učitelja na meščanski šoli Jos. Schmoranzerja za vadniškega učitelja na mariborskem učiteljskem. Gospod Schmoranzner nastopi službo v začetku šolskega leta 1910-1911.

Razpisano je mesto potovalnega poljedelskega učitelja s slovenskim učnim jezikom na Primorskem. — Prosilci za to mesto naj vložijo svoje z dotičnimi listinami opremljene prošnje z dokazom starosti, avstrijskega državljanstva, dovršenih študij, delovanja v kmetijski praksi in jezikovnega znanja najdalje do 25. septembra 1910 na c. kr. namestništvo v Trstu.

Romanje v Jeruzalem. Udeleženec nam piše iz Trsta: Vseh romarjev je 536, vsi zdravi, dobre volje in polni pričakovanja. Med potom od Ljubljane so nas ponekod pozdravljali strelji iz topičev. Ob 10. uri (dne 2. t. m.) nas odpelje ladija „Tiro“. Stajercev nas je 112. Vreme ne obeta najboljšega.

Romanje na Trsat. Brezverski liberalci so v svoji zlobnosti in sovraštvu do vsega dobrega prišli tako daleč, da so postali že celi tepci. V „Slovenskem Narodu“ pišejo ti naprej-bedaki, da je pri našem zadnjem romanju na Trsat odpevedalo zadnji dan čez 100 oseb svojo udeležbo, vsled česar se je že v zadnjem hipu, na kolodvoru, od vsake osebe zahtevalo doplačilo. Nastala da je baje vsled tega cela revolucija. Nekateri da niso hoteli plačati in se niso udeležili tega romanja, drugi so pa le godrnjaje odšli zahtevano doplačilo. Kako je ta vest neumna, bo še celo vsakemu liberalnemu teličku jasno, če pripomnimo, da je bilo, čeravno se je računalo na trikrat manjšo udeležbo, še čez 1000 romarjev, katerih se je večji del ravno zadnje dni oglasilo, in da je pri taki množini ljudstva sploh nemogoče iztirjavati ravno zadnji čas še kakšna doplačila. Res pa je, da se bliža liberalna stranka svojemu koncu, in kakor se star človek pootroči, tako je tudi v liberalnih možganih čedalje bolj v neredu, in torej ni čuda, da klatijo take budalosti.

Kmet. šola v St. Jurju ob juž. žel. Od 7. nov. t. l. do konca avgusta 1911 se vrši na tej šoli 10mesečni tečaj za mladeniče. Vse natančneje glede pojgov za vsprejem je razvidno iz inserata.

Sv. obhajilo pri otrocih. Izšel je od sv. Očeta odobreni odlok, ki bo vse ljubitelje nežne mladine prevzel z neizrečeno radostjo. Določa se, da bodo morali vzgojitelji puščati otroke že s približno 7. letom k sv. obhajilu. Popolnega znanja glede tega sv. zakramenta ne bo treba; dovolj je, da se zavedajo, Koga prejmejo pri sv. obhajilu. Sv. Oče hoče na tak način zopet uvesti, kar je bilo v prvih časih sv. cerkve v navadi, kar si je želel Kristus sam, ko je določil: „Pustite male k meni priti...!“ Po celem svetu se bo moral ta prelepi odlok v vsaki cerkvi v velikonočnem času pred verniki prečitati in razložiti, da izginje čimprej vsi predsodki. Celi odlok izide v prihodnjem uradnem listu naše škočije.

Krš. misleče učiteljstvo. Mladine ne vzgojujejo mrtve knjige in mnogovrstne šolske postave, ampak živi učitelji. Naravno je torej, da učitelj brez krščanskega prepričanja in življenja ne bo nikdar vdihnil svojim učencem npravnosti, verskega naziranja, ter jim dal krščanske vzgoje, tudi če bi poleg par. 1. državnih šolskih postav vsi drugi paragrafi to učiteljem zabičevali. Crka je mrtva, duh je, ki oživlja. Dokler ne bo prešinjal krščanski duh naših učiteljev in šolskih oblasti, bo novodobna ljudska šola ostala kakor doslej — draga ustanova, ki ne ustreza svojemu namenu, spodtika in težka butara našemu krščanskemu ljudstvu, vir novodobne skvarjenosti. In slab rod bo rodil še slabjšega, in zlo se bo čedalje množilo! Tu je treba hitre pomoči, drugače naš mili narod propade. — Tako se glasijo besede, katere je pisal goriški knez nadškof krščanskemu učiteljstvu. Res je, dokler ne bo učiteljstvo krščansko, ljudstvo ne bo imelo zaupanja v šolo. Zato pa, krščansko misleče učiteljstvo na dan, na plan!

Zadružni shod. Drugi avstrijski kmetijski zadružni shod, ki ga je sklicala splošna zveza avstrijskih kmetijskih zadrug na Dunaju, se bode vršil dne 14. in 15. septembra t. l. v zborovalni dvorani nižje-avstrijskega deželnega zbora. Spored tega zborovanja je silno raznovrsten in zanimiv. Prvi tak avstrijski kmetijski zadružni shod se je vršil tudi na Dunaju pred nekaterimi leti in je obrodil, kakor kažejo uspehi, obilo dobrega sadu. Bog daj, da bode tako tudi glede tega drugega zadružnega shoda!

Kaj hočemo? Naši poslanci so začeli v Gradcu boj, ker je nemška večina krivično postopala nasproti slovenskemu ljudstvu. Črtala je podporo vinogradnikom, ko so bili v najhujši bedi. Branila se je, regulirati naše potoke in reke, ki so odnašale slovenskemu kmetu drago mu zemljo. Zvišati so hoteli doličade in naložiti deželi nove davke. Za učitelje se je pripravljalo novo darilo od treh milijonov kron. Obenem so hoteli odločitev nad šolskimi in učiteljskimi zadevami podeliti popolnoma v nemške liberalne roke, naši poslanci naj bi ne imeli besede zraven. Če se Nemci poboljšajo in dajo Spodnjemu Štajerju njegove pravice, tedaj se lahko obstrukcija neha. Toda tepsti ne pustimo našega ljudstva, ki bi naj plačevalo samo deželi, a dobilo nič. Štajercijanci delajo seveda proti obstrukciji, ker so hlapci Nemcev, liberalci pa, ker je njim celo ljubo, če pridejo naše šolske zadeve pod nemški liberalni komando, in ker hočejo dati tri milijone svojemu liberalnemu učiteljstvu. Mi pa smo svobodni pri Kmečki zvezi, nam je treba skrbeti samo za blagor ljudstva. In ta zahteva sedaj neizprosno boj proti krivicam, ki se nam gode.

Liberalna doslednost. Celjski liberalci delajo že politiko, kakor da bi hodili k Ploju v šolo. Meseca februarja so goreli za obstrukcijo v Gradcu, sedaj pa se umikajo, ker jih vabi vlada k sebi. Pa niti hotirati niso, in vendar tako vladni. Kdo se ne spominja, da je dr. Kukovec v deželnem zboru ogorčeno prečital strankin reskript, v katerem deželi in celemu svetu naznanja, da se pridružuje obstrukciji! Danes se ponižno in pokorno umika. Dne 13. februarja so prirideli isti liberalci 12 shodov v Celju, Trbovljah, Kaplji, Grobelnem, Sv. Barbari v Halozah, Vuzenici, Trnovljah, Smartnem pri Slovenjem gradcu, Zupelevcih, Žetalah, Rogatu, Središču, kjer so navdušeno pozdravljali obstrukcijo, ker velja boj praviciam slovenskega ljudstva. Sedaj se ti junaki boječe umikajo! In „Narodni List“ z dne 10. februarja je priobčil članek: „V boj proti nasilju in krivici“, v katerem izjavlja ob koncu, da stoji vse slovensko ljudstvo za svojimi poslanci ter končuje s stavkom: „Čim bolj nas tepete, tem bolj jeklena bo naša volja in naša neomajnost v boju za naše pravice in naš narod!“ Sedaj se umikajo, ker vlada liberalcev ne tepe več, ampak jim imenuje liberalne Herice, četudi narod niso dovolj zanesljivi, za okr. nadzornike. Mi pa lahko vidimo, kako dosledni so naši liberalci in koliko je dati na njih besede. Drug veter, drugo stališče!

Nesramnost. Razni slovenski listi so prinesli vest — s temi besedami začne Plojeva „Sloga“ z lažjo svoj uvod k veliki laži, da so gotovi (!) pristaši Kmečke zveze o priliki Vrazove slavnosti v Cerovcu hujskali kmečke fantje, naj napadejo dejanski dr. Ploja. Nadalje trdi, da se je napad v resnici pripravljala, in sicer baje pod vodstvom nekega (!) kaplana. Ploj obljublja o tej stvari članek v prihodnji številki iz peresa nekega (!) duhovnika. Da se o dr. Ploju sploh še kaj piše, izmišljajo si sedaj njegovi pristaši že takšne gorostasne reči. Ploj lahko mirno hodi po okraju, noben pošten človek se ne bo brigal za političnega uskoka in zdražbarja med slovenskimi poslanci; le en napad se pripravljala, ta pa se bode bil z glasovnicami pri prihodnjih volitvah. Da pa to grduvanje v Plojevem listu proti našim fantom in duhovnikom spravimo v pravo luč, zato terjamo pojasnila o sledečih rečeh: 1. Kateri listi so pisali o napadu? Navedite številko in stran! 2. Kdo so tisti gotovi pristaši Kmečke zveze, ki so hujskali? 3. Kako se imenujejo nahujskani fantje? 4. Kako se imenuje isti neki (!) kaplan, ki je vodil priprave za napad? 5. Naj se isti neki (!) duhovnik, ki misli svojega sobrata — nekega (!) kaplana — napasti v prihodnji številki, podpiše s popolnim imenom, da bomo vedeli, kateri duhovnik služi še dandanes kot orodje liberalnim strankam in njih listom!

Ljudsko štetje. Vlada je, kakor smo že poročali, vkljub vsem zahtevam Slovanov, uvedla pri ljudskem štetju le „občevalni jezik“, zavrгла pa je narod-

nost. Na ta način bo zopet na tisoče in tisoče Slovanov štetih za Nemce in Lahe. Slovenske služkinje pri laških in nemških družinah v Gradcu, Gorici, Trstu, Celovcu, Celju, na Dunaju in drugod bodo štete za Nemke ali Italijanke, ker morajo z nemško ali laško gospodo govoriti v njih jeziku. Storitni moramo vse, da rešimo, kar se da rešiti! Vsakega zavednega Slovenca dolžnost je, delovati v tem oziru, da se bodo naši ljudje vpisovali le kot Slovenci. Ljudsko štetje se začne z dnem 31. decembra 1910.

Narodni koleki. Opozarjamo naše ljudstvo, da naj bo previdno pri nalepljenju narodnih kolekov na razglednice, dopisnice in pisma. Poštna uprava nalaga v zadnjem času za vsak narodni kolek, ki je prilepljen na prostoru, odmerjenem za naslov, kazen po 10 vin. Da torej naslovljenec ne bo siljen, plačevati nepotrebne kazni, naj nikdo ne lepi narodnih kolekov na naslovno mesto, temveč vedno le tam, kjer se nahaja prostor za pisanje vsebine, ali najbolje še na zadnji strani. Pripomniti bi bilo še, da se odmerja kazen enako za slovenske, kakor nemške koleke, in sicer za vsak komad po 10 vin. Pozor torej!

Bruck ob Muri. Dne 3. septembra ob 1/2 6. uri zjutraj je nastal ogenj v podstrešju javne bolnišnice, ki je povzročil silno zmešnjavo med bolniki in usmiljenimi sestrami, tako, da so nekateri, hoteč se rešiti, utrpeli škodo. Požarna bramba je bila takoj na mestu, rešila je zavod, le en del strehe ter shramba oblek bolnikov je bil uničen. Nekateri bolniki so prenesli v vojaško bolnišnico. Vzrok požara še ni znan. Škoda se ceni na par tisoč kron.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali častiti gospodje kaplani, ki so napravili te dni župnijske izpite, 22 K. Živeli!

Za S. K. S. Z. so darovali: č. g. g., ki so delali župnijske izpite, 20 K.; č. g. Ivan Jelšnik, kaplan v Čadramu pod naslovom: „Za krščansko prosveto slovenskega ljudstva“, 2 K 50 vin.; č. g. kaplan Kuhar v Središču povodom mladinskega shoda, 10 K. — Srčna hvala! Živeli nasledniki!

Mariborski okraj.

Maribor. Vpisovanje na vadniči pri č. šolskih sestrah se vrši v soboto dne 10. t. m. od 8.—12. ure predpoldne.

m Pesnica. Z ozirom na naš dopis z dne 25. avgusta o pesniških volitvah nam je poslal g. postajenačelnik Karol Kautzner sledeče vrstice: „Pojasnite v svojem enjenem listu o dopisu: m. Pesnica, z dne 25. avg. t. l. str. 3, da sem jaz Karol Kautzner postajenačelnik-šef — in ne g. Müllner.“ Ta-le gospod je že v pokoju. Mene kot šefa, prosim, pustite v miru, ker se jaz kot katoličan ne pustim imeti za protestanta. Odličnim spoštovanjem Karol Kautzner, šef na Pesnici. — Dostavek uredništva: Hvaležni smo g. šefa, da je sedaj s temi vrsticami zadevo tako razjasnil, da je vsaka zmota ali zamenjava nadalje nemogoča. Seveda nam niti na misel ni prišlo, da bi kdaj napadli sedanjega g. šefa.

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Pri nas se kuha liberalna stranka. Z vsemi mogočimi sredstvi se trudi za njo pod nadzorstvom vuherskega milijonarja naš mladi učitelj, katerega je pred kratkim pol letom prinesla nesreča v naš, od liberalizma še neokužen kraj. Mogoče se misli s tem, da neti med Slovenci razpor, prikupiti tukajšnjim Nemcem. Sicer pa dvomimo, da bi šel sploh kdo na limanice temu človeku. G. učitelju pa bi svetovali, da se pobriga rajši za to, kar bi bila bolj njegova dolžnost, kakor pa delati preprič v našem mirnem kraju. — Opazovalec.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Še lepše od Zavrnikarja hoče naslikati svojo liho — seveda, če jo bo kdaj dobil — Golobov Feriček. Zgoraj nad okna, v tisti kot bi dal baje naslikati neko hišo iz Senarske v svetli mesečini. Okno je odprto in skozi njo se plazi nek neznani fant... Na levi strani pride slika, ki kaže istega neznanega fanta v objemu raznih kuharic in dekel. Na desni strani bosta dve majhni trugi, in večja družba hajlačev se veseli nepričakovane sreče... Vse slike bodo v nemških barvah, ker on ceni le slovenski groš, vse drugo, kar je slovenskega, ga peče.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Gospoda Savernigga prosimo, da se da naslikati na hišo Johano. V eni roki naj drži vrečo z 2000 K., v drugi pa z 1800 K. V ozadju pa naj postavi ptujsko šparkaso. Pred njo stoji Kos, ki drži vrečo s 6000 K.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Golobov Feriček in Ernest, najhujša trojiška posilinemca, sta si hodila v nemški rajh iskat prostorov, kjer se bosta naselila. Med Slovenci jima ni več zdržati. Bog jima daj srečno pot!

m Jarenina. Proti pričakovanju se je obnesla 20letnica bralnega društva prav dobro. Polno ljudi pri Orniku in v kavarni. Kljub nagajivemu vremenu se je izvršilo vse, kar je bilo na sporedu. G. Vlastimir Pušenjak si je s svojim požrtvovalnim delovanjem pridobil srca vseh. Vsa čast mu! Orkester glasbenega društva pod spretnim vodstvom g. Koudelka, lahko priporočamo za vsakovrstne narodne prireditve. Dobra godba ali pa nič. Petje in gledališka igra, seveda vse dobro pripravljeno. K lepemu gmotnemu uspehu pa so zopet pripomogle vrle narodne obitelji: Supaničeva, Vengerjeva, Drozgova, Pahernikova, Lorbekova, Žugmanova, Rojsova, Sparlova in oskrbnistvo na jareniškem dvoru. Z navdušenimi „Živio“ kličji je izrazilo občinstvo iskreno zahvalo zunanjim

dobrotnikom društva. Poslali so namreč mil. g. proš Jožef Fleck 20 K, veleč. g. Jakob Supanič 50 K, vlc. g. prof. Vreže 5 K, in neimenovani gospod 5 K. Ljubim gostom, od Sv. Jakoba, iz St. Ilja in od Sv. Lenarta pa bomo približno radi vrnili obisk. — Na svadenje pri vseh vaših in naših narodnih prireditvah!

m Iz Slovenskih goric. Mühiči. Povsod po svetu častijo občani svoje imenitne može; zidajo jim spomenike, krstijo ulice po njih imenih itd. Tako tudi v St. Lenartu v Slov. gor. Trg je doletela izvanredna sreča, da šteje med svoje sotržane mladega moža, kateri se je vsled svoje neumorne delavnosti in s svojo bistroumnostjo kar naenkrat povsod tako, da ima zdaj največ dohodkov izmed vseh tržanov. To je v sedanjih težkih časih nekaj nenavadnega in je sotržan do srca ganilo, posebno še tudi radi tega, ker se je predpisala možu taka dača, da pride volilec v I. razred. Ker so „slučajno“ ravno sedaj občinske volitve, in tistim tržanom, ki se radi štimajo, da so Nemci, v I. razredu tesno hodi, sklenili so enoglasno, da se hočejo slavnemu svojemu rojaku skazati na odličan način hvaležne. Sklenili so namreč, da hočejo starodavno in slavno svoje ime „fünfarji“ dol položiti, in se v bodoče na vse veke imenovati „Mühiči“; njihov zgoraj omenjeni srečni sotržan piše se namreč Mühič. To se bo na vseh cestnih tablah primerno razglasilo. To novico sem izvedel, ko sem bil pred kratkim v St. Lenartu. Dobro bi bilo, da bi kdo izmed Sentlenarčanov nekoliko natančneje opisal, kdo je ta Mühič, kaj so bili njegovi stariši, s čim se peča itd. Kajti marsikoga bi zanimalo izvedeti, česa je treba človeku, da kar čez noč obogati in doseže tako slavo.

m Sv. Lenart v Slov. gor. V torek, dne 30. avgusta je bila že v tretjič razprava radi javnosti potrebne nemške ljudske šole. Od kmečkih občin so prišli vsi zastopniki, tako, da so se jih zadolženi Sentlenarčani kar ustrašili, in da od onih pristnih Germanov, kojih podpisi se blišče na ponarejenih pooblastilih, razum enega, nobeden ni prišel, in se ta se je odločno izrazil proti nemški šoli ter tudi razložil, na kak zvit, in mirno lahko rečemo, goljufiv način, da so iz njega izsilili podpis. Nekateri občine so imele tudi svoje pooblaščenice, in sicer g. drž. in dež. posl. Ivana Roškarja, tajnika F. M. Krambergerja in druge. Vsi so vro zastopali svoje občine ter marsikatero grenko povedali, tako, da sta morala Baldek in Vinko kar cele „knede“ požirati. Vsi navzoči kmetje so se zavezali, da, če je treba, pridejo v prihodnjic v še večjem številu k razpravi, da si dobro zapomnijo svoje „odrešenike“.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Skrb za občinsko blagajno. Naša občina ima travnik, iz katerega prodaja, kakor je tudi drugod navada, seno in otavo. Da pa so naši „pürgari“ varni pred morebitnimi tekmovalci iz okolice (kmeti) pri kupovanju, so uvedli slavni „ausstüsi“, da oznanja oko postave na dan, ko ni okoličanov v trgu, prodajo trave na občinskem travniku, pa še to le v blaženi nemščini, ker je baje to „ortsübliche Kundmachung“. Na ta način se je zgodilo pri prodaji sena, da so dobili ata Sedminek dobro polovico sena za prav pičlo ceno, kar gotovo ni masten vir „gmajnske kase“. Sedaj vidite kmetje in manjši posestniki iz okolice, kako vas imajo prijatelji „pürgarji“ radi. Krme vam ne privoščijo, pač pa hočejo imeti od vas ogromno svoto tisočakov za šulferajnsko kobačo in Lutrov tempelj. — Na vas, slovensko-katoliški stariši, je tudi ležeče, in vi lahko napravite, da imate pridne in poštene sinove in hčerke, ali pa, da vas bodo domači in privandrani luterški Prusi preklinjali in pretepali. Ne dajte se vjeti v zvijačne zanjke „fünfarjev“, Südmarke in Šulferajna! Pri prihodnji seji za javnost šulferajnske šole vsi na plan — za slovensko stvar!

m Sv. Anton v Slov. gor. Tukajšnja kmet. družnica je imela dne 21. avgusta poučen shod ob obilni udeležbi. Po običajnem pozdravu je strokovni učitelj deželne kmetijske šole pri Sv. Juriju ob juž. žel., g. Zidanšek, predaval o živinoreji. Povedal nam je marsikaj koristnega in zanimivega, poslušalci pa so pazno sledili njegovim besedam. Povdarjal je, kjer je živinoreja v dobrem stanu, tam je blagostanje doma. Med drugim je omenjal, kako povečati mlečnost dojnih krav, izbirati mladiče boljših živali, ker dobre lastnosti se podedujejo, potem skrbeti za dobre bika. En gospodar naj reči le eno pasmo, tudi celi kraji naj se zedinijo za eno pasmo; za naš kraj se posebno priporoča marijedvorska. Nadalje je razlagal, kako se pravilno molze; prvo mleko je slabše, poslednje najboljšo. Za plemo naj ohranimo teleta, ki se izležejo bolj v zimskem času, ker so bolj utrjena, krepkejša ter proti boleznim bolj odporna. Tudi glede mleka smo pri tem na boljšem, ker pozneje, ko bi krave še bolj mleko izgubile, pride zelena krma, ki mlečnost zopet pomnoži. Dalje je govoril o odstavljanju telet, da se naj isto vrši polagoma, vmes pa se daje teletom otrobov in zdrobljenega ovsa; otrobi vplivajo na kosti (fosf. kislina), oves pa na mišice in na rast. Potem smo slišali, kako se naj krave krmijo. Kar izgubijo moči po mleku, mora se jim dodati, oziroma vrniti v krmi; to dosežemo zlasti z močnimi krmili. Mlečne krave naj dobivajo otrobe in nekaj več otave, kakor druge. Živalim naj pustimo sploh nekaj več prostosti, teletom tekališča, svinje pa naj se prosto gibljejo in rijejo (rovajo) v zemlji; večkrat jim je med krmo dati lesnega oglja. — Po končanem predavanju so udeleženci stavili mnoga vprašanja, na koja je g. predavatelj temeljito odgovarjal. G. strokovnemu učitelju hvala lepa, poslušalcem pa obilo uspeha! — Po predavanju se je določilo, da dobita dva posestnika po

enega plemenjaka-bika, dva druga pa boljše plemo kuretine. — Po tem našem dnevnem redu je še naš rojak g. Klemenčič, učitelj od Sv. Trojice, predaval o zavarovanju na življenje.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Znano je, da dela „Stajerc“ odgovorne mašnike za vsak uboj in za vsak fantovski pretep. Čujte pa, vrli čitatelji, naslednjo resnično zgodbo, kako je zavrnil v tem oziru pošten slovenski kmet ptujskega posvetnjaka, pravega „Stajercevega“ hlapca. Tu v okolici je nek pijanček, „Stajerc“ somišljenik, hudo ranil poštenega moža. Omenjeni kmet je zapeljal ranjenca v mesto v bolnišnico. Ravno pred bolnišnico na veliki cesti je naletel na družbo meščanov, ki so se vračali domov. Eden izmed njih je zaklical kmetu: „Mož, ali ste zapeljali enega stepenega v spital?“ Kmet: „Ja.“ Ptujčan: „Kaj ste tako zleht ljudje gori pri vas?“ Kmet: „Ja. Pa kaj je krivo? Ker so premajhne kazni za take lumpe, ki to delajo.“ Ptujčan: „Zdaj pa, ko boste prišli domov, pojdite k vašemu fajmostru, pa mu recite, da naj boljše pridiga za svoje ljudi.“ Kmet: „Ne bo nič pomagalo, ker pravi „Stajerc“, da lažejo mašniki na prižnici in v spovednici. Zato so pa ljudje taki, ker „Stajercu“ verjamejo.“ Ptujski posvetnjak zdaj ni več rekel ne bev ne mev, marveč naglih krač jo je odkuril proti mestu v temno noč. Bilo je namreč pozno zvečer. Menda mu ne bo prišlo več na um, vpraševati naše kmete, zakaj vozijo ranjenca v spital.

p Vurberg. V „Narodnem Dnevniku“ od one sobote je nek dopis z Vurberga. Dopisnik se silno neumno, prav po socialdemokratsko, zaganja v dr. Korošca. Vprašuje, če je dr. Korošec že v peklu ali spi, da ga ni na Vurberg. To je gotovo silno duhovito. Pod dopisom pa je napisano: Več delavcev. Pojte pojte! Koliko liberalnih delavcev pa je na Vurbergu? Sam Ančkin Martina, ki je zato „Stajercu“ opustil, ker mu dajete zastoj „Narodni Dnevnik“. Tega dopisa pa kak delavec še videl ni. Spisal ga je en „delavec“, ki je v stanovskem sorodstvu s tistim gospodom, ki je zadnjič v Golobovi gostilni tako pridno agitiral za bivšega učitelja, socialnega demokrata Kitaka. Pustite dr. Korošca pri miru, ker ni vaš poslanec, vam ni nič dolžen, vam ni nič obljubil, ker ga vi niste volili, pač pa ste zoper njega agitirali, kjer ste mogli. Nazadnje pišete v dopisu: „Prišle bodo še enkrat volitve, takrat bomo obračunali.“ Mi pa pravimo: Volitve bodo prišle še večkrat, enkrat pa bomo tudi z vami obračunali. Basta!

p Stojnici. Mlademu posestniku Martinu Šterbalu so se splašile pri oranju krave, in plug je šel nje-mu tako nesrečno prek nog, da ga je zelo težko poško doval. Vrlemu možu želimo, da kmalu okreva.

p Nova ves. Kmetu Jerneju Golobu, p. d. Tonaja, je na cesti, ko je vozil domov krmo iz Haloz, poginila breja kobila v najboljših letih. — Nesreča pač ne miruje.

p Markovci. K volitvam v St. Vidu pri Ptujju se nam poroča: Po Markovcih se je zelo trudil za glasove štajercijancev gostilničar Martin Čeh, kateremu je baje Schoscheritsch obljubil za agitacijo — ne nekaj štamperlov šnopsa, ampak svojega sina za zeta, to se pravi za ženina njegove starejše hčerke, ki ima že devet let staro Micko. — Usluga tirja pač uslugo.

p Bukovci. Nič veselega vam ne morem poročati, g. urednik, iz naše lepe občine. Kajti, kakor je dobro in lepo za nas, da se ustanovi pri nas požarna bramba, tako je zopet grdo za nas, da bo imela nemško komando. Ali bo „Javšovec“ komandiral? — Drugo, kar nas v naši, dosečaj tako prijetni vasi silno vznemirja, je, da se pri neki hiši zadržuje neka brezposelna dekla iz Hrvaškega, ki je pa zelo „postrežljiva“, tako, da od njene „postrežljivosti“ že po celi vasi govore. Ali se ne bi naš Martin Korenjak, ki se je trudil toliko za požarno brambo, še tudi potrudil, da bi ta oseba izginila prejkoslej iz naše vasi? Če se ne bo on potrudil, se bomo pač drugi postavili na noge!

p Sv. Bolfank pri Središču. Mladenke bolfanske, predramite se iz spanja, ne dajte se od liberalnih mazačev blatiti po liberalnih listih, bodisi da se imenujejo „Sloga“ in „Narodni List“. Zadržne imenovani list piše o neki Marijini družbenici, kako se je obnašala, ko očeta in matere ni bilo doma. Ne vemo sicer, kako se je obnašala, ker se je zgodilo to v naši, liberalni družbi, a to nam je znano, da ni več v Marijini družbi. Taki dopisi se pošiljajo samo zaradi tega v liberalne liste, da bi se blatila naša Marijina organizacija. Tega pa mladenke ne bomo mirno gledale, ampak skrbale, da liberalnega lista ne bo več v župniji. To bo v bodoče naš najboljši odgovor na vaše napade.

p Zahvala. Podpisano šolako vodstvo slovenske ormoške okoliške šole izreka tem potom najjakejšo zahvalo vsem tistim, ki so na kateri koli način pomagali da tega, da je šolska slavnost v spomin stoletnice rojstva pesnika-rojaka Stanka Vraza dne 28. avgusta t. l. tako lepo uspeša. V prvi vrsti se zahvaljuje slavni ormoški čitalnici in nje predsedniku gospodu dr. Sernecu, ker je ona vse stroške za slavnost pokrila in pogodbeno otrok in staršev prevzela, potem gospodu nadučitelju Antonu Kosiju v Središču, ki nam je prepuštil slavnostno igro in penzi za slavnost ter nam je tudi drugače šel pri prireditvi na roko, slavnemu zgodovinskemu društvu v Mariboru za prepustitev Stanko Vraza podobne, častitimi šolskim sestram v Mariboru za prepustitev kostumov, deželno sodnemu svetoiku g. dr. Preakerju, ker nam je šel vestransko na roko, g. profesorju Tratenjaku iz Zagreba, ker je naučil dečka-igralca hrvatske vloge, nadalje vsem častitim ormoškim gospod in gospodičam, ki so pod vodstvom gospe dr. Kristanove, gospe Perantove in gospe Rozinove imele s življenjem kostumov in pogodbenjem ot-

rok obilo posla, gospodu učitelju Serajniku za vodstvo pevskih zborov in vsem ostalemu učitelstvu za vztrajno sodelovanje. Razum imenovanim se šolsko vodstvo iskreno zahvaljuje vsem ostalim, ki so ali s denarjem, ali s hidri ali s mlekom k slavnosti prispevali. Ker pa je teh blagih prijateljev in podpornikov naše šole glasom nabiralnih pol čez 100, ni mogoče, da bi vse imenoma navedli. Hvala tudi vsem starišem in prijateljem naše šole, da so se slavnosti v tako mnogobrojnem številu vdeležili. Vsem iskrena, prijazna zahvala! Šolsko vodstvo Ormož-okolica, dne 4. septembra 1910. Josip Rajčp, nadučitelj.

Slovenjgraški okraj.

s Starigr pri Slovenjem gradu. 7. avgust je bil pomenljiv in lep dan za starotrško župnijo. Po dolgih letih se je zopet enkrat obhajala primicija. Domačin č. g. Pavel Živortnik je prvokrat pristopil k oltarju Gospodovem. Kakor povsod med Slovenci, se je tudi tukaj slovesnost prve sv. maše obhajala v cerkvi in zunaj cerkve prav slovesno. Ni manjkalo cvetlic in vencev, ne slavolokov in zastav. Visok maj, okinčan s slovensko trobojnico poleg slavnostne utice na domu primicijanta, je na daleč okrog oznanjal veselo primicijo. Vse to je običajno med vernim slovenskim ljudstvom, in pametnemu človeku bi niti od daleč ne prišlo na misel, da se najde človek, ki bi se nad tem spodtikal. Čudom pa sem se čudil, ko mi pride slučajno v roke ena izmed zadnjih števil „Marburgarce“. Tam se pohujšuje neki nemški vandrovček — mogoče tudi letoviščar ali zagrizen slovenjgraški Nемеc — nad dejstvom, da je ustvaril Bog cvetlice z belim, modrim in rudečim cvetjem, s kojim so bili slavoloki okinčani. Jako obžalujemo, da si Stvarnik ni izbral v kraljestvu cvetlic edino-le črno-rudeče-rumene barve. Groze zatrepeče sreče nemškega dopisnika, ko zagleda slovensko trobojnico. Izdajstvo! Panslavizem! In to celo na primiciji! Groza, strah prešinja oholega Nemca! — Celi članek v „Marburgerci“ je gotovo spisan pod uplivom alkohola. Ko je sestavljaj dopisnik svojo klobasarijo, ga je imel gotovo pod nemško kapo precej nad normalno, ker je zamenjal primicijo z vmeščanjem novega starotrškega župnika. Mimogrede bodi povedano Slovenjgraščanom, da je starotrški župnik g. kanonik Slander pri najboljšem zdravju. Želimo mu še marsikatero zdravo leto. Ni torej misliti na vmeščanje novega župnika. — Celi članek v „Marburgerci“ je tako neumno smešen, da bi ga ne omenjali, ako bi iz njega ne odmevalo ono strupeno sovraštvo do vsega, kar je slovanskega, in prikrita želja; da se na zgoraj hinavsko ovaja cesarju in državi tako vdano slovensko ljudstvo. Slovenjgraški nemški trgovci in krčmarji — in teh je obilo, naj na tihem opozorijo urednika „Marburgarce“, da takih članekov ne sprejme v bodoče. Utegnilo bi se zgoditi, da bi se okoliški Slovenci vendar enkrat zavledli in si natančneje pogledali svoje nasprotnike.

s Smartno na Paki. Dne 4. septembra je prišel neki ud naše požarne brambe iz veselice na Rečici v gostilno Pirtušek v zelo sumljivem, majajočem se stanju. Takoj je začel navzočim in mirnim gostom zabavljati in udrihati po „klerikalcih“, posebno pa še po občinskem odboru. Izjavil je, da so vsi občinski odborniki — smrkovci! Kako bo občinski odbor na takšno psovko „olikanege“ požarnega brambovca odgovoril, to je njegova stvar, toda davkoplačevalci pa zahtevamo odločno od županstva, da požarno brambo pouči, da so vsi njeni udje brez izjeme za pomoč bližnjemu, ne pa za psovanje davkoplačevalcev in za razširjanje liberalizma. Drugič o požarni brambi še več!

s Velenjska okolica. Velenjski posili-Nemci so vsled naše potrpežljivosti postali silno predrzni. Cim jim je občina zadnjič pri tisti südmarkovski slavnosti dovolila, kar bi pač gotovo nobena nemška občina napram Slovincem ne storila, in so takrat Slovenci popolnoma mirovali, so se Nemci ob naši slavnosti obnašali kakor besni napram nam Slovincem. In to so ljudje, — pomisli slovensko ljudstvo, ki si jih ti s svojim denarjem vzredilo in jih še rediš, in bi, kakor je eden sam pripoznal, še kisle juhe ne imeli jesti, če bi jim ti, slovensko okoliško ljudstvo, ne nosilo kruha. In zato te sramotijo! Tebe in slovensko govornico! In našo trobojnico mečejo v blato! In slovenske goste, ki so prišli iz Ljubljane in drugod, so na nesramen način izzivali in metali pesek v nje, ko so bili že v vagonu, in v nas pa, ki smo stali pred njihovim vozom, so prek železniškega voza lučali kamenje njihovi pristasi in je zadelo kamenje dva izmed naših ljudi. Sicer bomo pa o tej stvari govorili še ob drugi priliki. Ti ljudje so hoteli to sramotno dejanje zvrniti na nas. Ali ste pri pameti? Sami v sebe vendar ne bomo kamenja metali, če je pa zadel kamen tudi nemškutarjo, je pa lahko mogoče, ker so se v svrhu izzivanja, nemškutarji pomešali v naše vrste. A kamenje je bilo namenjeno nam Slovincem, ker je dotičnik, ki ga je metal prek voza, mislil, da stojimo pred prednjimi vozovi sami Slovenci. Brez potrebe je torej Tischlerjev Julči kazal zmagoslavno kamen okoli, češ, to je slovenska olika. Najbolj je seveda upil znanji Wutti, ki je bil ves zelen od togote, in da bi hajlanje bolj izdalo, je kot načelnik nemške šole hitro zbral otroke te šole okoli sebe, kar jih je na kolodvoru, ali pa se jih je priptepo tjakaj, in so zdaj šele dobili pravo korajžo. Bevskali so, stoječ okoli njega in Tischlerjevih in drugih in hajlali na nas, da so kar odkskovali. Glejte stariši, to je namen nemške šole, ki vam jo vsiljuje šulferajn. Nemškutarji si hočejo v njej iz vaših otrok vzgojiti zalego, ki bo hujša od zdajšnjih v sovraštvo do vsega, kar je domače, kar je slovensko. Vzdramate se velenjski okoličani!

Ne pozabite na Št. Ilj!

Konjiški okraj.

k Konjice. G. Alojzij Seidler, vodja nemške šole, odhaja proti severu, na dravsko Pobrežje pri Mariboru. On je vesel — mi pa tudi. Pri tej priliki bodi dovoljeno, da opozorimo stariše, ki imajo za šolo godne otroke. Sredi septembra se prične na nemški šoli zopet pouk. Skušalo se bo loviti slovenske otroke. Kakor so razmere sedaj, smatramo vsakega za izdajalca svoje narodnosti, zaničevalca svoje matere in zaničevalca slovenskega ljudstva, ki bi se spozabil tako daleč, da bi poslal svoje dete v ponemčevalnico. Izkušnja uči, da se otroci na tej šoli z redkimi izjemami nasrkajo tiste, od „Stajerca“ toli hvalisane prijaznosti do Nemcev, ki redno fabricira odpadnike. Slovenski otrok naj se uči nemščine v slovenski šoli, ne pa, da bi se pri pičnem napredku v tujem jeziku učilo pozabiti in celo zaničevati svoj materni jezik. Nemška šola naj letos ne dobi niti enega slovenskega otroka!

k Sv. Jernej pri Konjicah. Star vojak. Dne 2. septembra t. l. je umrl na Ličenci, previden s sv. zakramenti za umirajočce, obče spoštovani in krščanski mož Stefan Lubej, p. d. stari Tizek; umrl je bil rojen leta 1825. na Ličenci, je dosegel torej polnih 85 let. Bil je najstarejši mož cele župnije. Umrl je bil potrjen v vojske leta 1845 in je služil pri 20. lovskem bataljonu skozi devet let, dva meseca in 23 dni, ne da bi imel enkrat priložnost, pogledati v svoj rojstni kraj. Pri vojaki je služil pod slavnim poveljnikom Radeckym ter se je udeležil vojske leta 1848 in 1849. Kot hraber vojak se je vojskoval pri Veroni, Milanu, Mantui, Livorni in Novari; bil je v 18. glavnih spoprijemnih bojih, ko so stali mož proti možu s krvavimi bajonetmi, pri katerih je bil pa toliko srečen, da ni bil od sovražnika popolnoma nič ranjen. Lahko si pač vsak misli, da je hraber mož marsikateremu sovražniku prikrajšal pot v večnost. V spomin na dolgo vrsto let vojaške službe in vojskih let, imel je tudi razne kolajne, in sicer eno hrabrostno, eno od papeža Pija IX., in spominsko kolajno Nj. Vel. cesarja Fr. Jožefa I. Za 50letnico je prejel leta 1898, jubilejski križec je prejel dne 2. decembra 1908 po svojem pristojnem županstvu. Ko je sprejel slednjega, rosilo se se staremu, še vedno močnemu nekdanjemu bojevniku oči ter je pričujočim domačim dejal: „Se Njega Veličanstvo še pač spomni na svoje vojske bojevnike, da dobim še jaz jubilejski križec, katerega sem si že pred 50 leti zaslužil.“ Lepo je bilo videti starega, še vedno ravnega moža, kadar je ob nedeljah in večjih praznikih ozaljšal s štirimi „medaljami“ svoja hrabra, junaška prsa, pri katerem se je zbirala vedno mladina, da ji je moral razlagati, kaj pomeni ena ali druga kolajna. Rad je pripovedoval o vojskih časih, kako se mu je godilo, kako so morali bežati, in tudi, kako so sovražnika podili; pripovedoval je tudi, da „je v vseh svojih službenih letih pri vojaki dobil samo 3 gl. od doma,“ in tudi priznal, „da mu je še tisto žal, da je pisal po nje, kajti, ako bi teh goldinarjev ne bil dobil k vojakom, bi bil vsaj lahko rekel, da ni dobil nikoli nič podpore od doma k vojakom za popeljsek.“ Ko je prišel od vojakov, prevzel je malo posestvo po svojih stariših ter je s svojo treznostjo in varčnostjo zdato povečal z nakupom novih zemljišče svoje posestvo. Nikdar ni ljubil rajni opojnih pijač, nad vse pa je ljubil svojo staro „rožlinko“, iz katere je do svoje zadnje ure pihal tobak. Da je bil mož nad vse priljubljen faran, pokazal je njegov pogreb dne 4. septembra, ko je spremljala rajnega nebrojna množica k zadnjemu počitku. Pri odprtem grobu je orisal č. g. župnik njegovo dolgo vrsto let in delovanje istih, krščansko vzgojo njegovih otrok, za kateri govorimo sosedje rajnega prav hvaležni č. g. župniku. Te male vrstice naj bi bile njegovim, še mogoče tu in tam živim sobojevnikom v spomin na vojskine čase, nam sosedom in občanom pa ostane rajni vedno v blagem spominu. N. v m. p.!

k Kobilj na Pohorju. Tri sto medvedov, spod uradnik, kaj bo z menoj. Orožnik me zasleduje in ako me zasledi, bodem pridrljen tje, kjer ni muh. Kako to, bodete vprašali. Takoj zveste. Vsled resničnih dopisov iz našega kraja v štev. 29. in 33. „Slov. Gospodarja“, se čuti, kakor je neki sam izjavil, častno razžaljen. Je pač res, da „resnica v oči bode“. Zvedel sem, da je napadel mladeniča F. G., češ, da je on dopisnik omenjenih dopisov in mu je neki grozil tudi z zaporom (!), ko bode izvedel od uradništva, da je on res dopisnik. Čudno! Toda zelo se moti, kdor sumi tega mladeniča zaradi vsakega dopisa iz Kobilja. Ali menite, da drugi ne znajo nič sukati peresa. Ali pa ima, kdor tako meni, nas za nevedneže. Toda le potrudite se v Mariboru vprašati za moje ime. Gotovo ga bodete zvedeli v uradništvu, kjer vam je na razpolago. Potem bodete pa lahko sodili. Toda to bo na Nikolovo. Do tega časa bodemo pa še marsikaj razkrinkali in postavili v svetlo luč naše nepsotnike. Sploh pa se beseda pri razumnih ljudeh že dobro premisli, predno se zapiše. Pa brez zamere. — Neve-sekdo.

k Loče. Na predvečer cesarjevega rojstnega dneva je priredila tukajšnja požarna bramba, seveda nemška, obhod z lampijoni. Pridružilo se jej je nekaj drugih ljudi in precej šolske mladine iz vasi. Ko so prišli pred šolo, zaklicali so „Hoch“, kar pa nadučitelju Hönigman, učitelju Dragar in učiteljici Roden ni zadostovalo. Nagovorili so jih, da so začeli na vse grlo kričati „Heil“, pa tudi „Heil und Sieg“, in to kričanje se je potem nadaljevalo skozi celo vas, da je začelo v resnici presedati vsem poštenim ljudem in

vzbujalo občno nevoljo. Saj je bilo vsakemu očitno, da to kričanje ni bilo znamenje navdušenja za cesarja, kakor vznemirjenje onih, ki ne mislijo in ne čutijo tako nemško, kakor naše učiteljstvo in nekaj njihovih somišljenikov ter par zelenih študentov. — Vprašali bi, ali imamo in plačujemo učitelje za to, da nam tako otroke vzgajajo. S starim krščanskim pozdravom „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, nas otroci ne smejo pozdravljati, ne v šoli, ne zunaj šole, ne smejo govoriti slovensko, pač pa smejo kričati „Heil“, in to celo ob taki priložnosti, kakor je cesarjev rojstni dan. — Čujemo, da se misli kupiti za 12.000 K hiša, ki bi naj služila našim učiteljem za stanovanje. Ne, taki učitelji, kakršni so pri nas, pa tako drago stanovanje! Takim učiteljem, ki ne spoštujejo našega domačega slovenskega jezika, ki navajajo otroke, da nas ne pozdravljajo s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, ki ob Telovski procesiji niti vpricho šolarjev ne pripognejo kolena, ko vse drugo kleči, ki prihajajo v cerkev le tedaj, ko jih sili udeležba, ki gledajo vsakega postrani, ki ni njihovega mišljenja, takim učiteljem pač ne bomo darovali tisočakov.

k Ljubnica pri Vitanju. Zetev je tukaj minula, snopja dovolj, ker ni bilo kake ujme, žita pa srednje mero, manje od lani. Jabolčna in orehova drevesa so polna, drugega sadja ni. Krompir je droben, pa še tisti je nagnit in objeden. Če bo jesen mila, se bo to leto štel med srednje, ako pa mokra in mrzla, med slabo letino. Mnogim posestnikom v Ljubnici in Stenici so črvi docela, drugim do polovice poškodovali njive in travnike. Dne 16. avgusta 1910 je bila pregledna komisija na lieu mesta radi odpisa davka. — Nastopil je mesec september, začetek glavnega veselja lovcev. V okraju Vitanje je šest občin. Za vse je dne 30. junija t. l. dotekla šestletna lovska najemina. Vsaka je za prihodnjo lovsko dobo sklenila drugače. In sicer: Občina Paka je oddala pod roko občinski lov dosedanemu priljubljenemu in obče spoštovanemu gospodu pl. Sluderman, lovski nadpaznik v Rakovici. Občina Skomer-Hudina je prodala za zvišano ceno gospodu šolskemu vodju v Skomru. Trg in vas Vitanje gospod Edvard Mullei, graščak v Vitanju. Brezen in Spodnji Dolič sta pa izdražbala lov proti kavoiji za sebe, bode treba vsako teh let položiti denar za izdražbano ceno. — Občina Ljubnica-Stenica je pa v svoji odborovi seji sklenila, da bode pridržala za sebe občinski lov ter izvrševala tega po izvedenih, kar dopušča par. 24 lovskega zakona z dne 21. septembra 1906—1907 dež. zak. štev. 5. C. kr. okrajno glavarstvo v Konjicah je sklep občinske odbore seje brez vsakega povera ovrlo. Toda vsled pravočasne ugovora občine je č. kr. namestnika z dogovorom deželne odbora v Gradcu sklep potrdila. Gospod župan kot odgovorna oseba občinskega lova je imenoval tri zanesljive osebe, ki so vsi orožja vajeni dosluženi vojaki, za lovske izvedence. Ti so napravili skušnjo z dobrim uspehom, podpisali zaprisego in že izvršujejo lovski poklic na obsegu, ki meri nad 1115 ha. Da se izvršuje lov po lastnih izvedencih, je dvojna korist. Prvič: Celi dobiček pripade občini. Divjačina, pa tudi roparska žival, katera je kmetu v škodo na polju, na sadnem drevju in kuretini, se bode sproti streljala. Mislili bi, da, ker je pridržala občina za sebe lov, sme vsak občan loviti in streljati. Ali ni tako. Le tisti, kateri ima orožni ali lovski list, sme zraven zapriseženega lovskega izvedenca loviti in streljati.

Celjski okraj.

c Trgoveca g. Milana Hočevar pri farni cerkvi toplo priporočamo vsem celjskim in okoliškim Slovencem. Če kdo ne ve zakaj, naj gre v to trgovino kupovat, in bo vedel.

c Celjski župan in slovenski otroci. Celje je imelo že veliko županov različne vrste. Iz življenja enega izmed teh mož je znana sledeča dogodba. V neko slovensko občino je prihajal več let na letovišče pošten Nemeč, ki je daroval vsakokrat gotovo svoto za slovensko šolsko mladino. Nekega dne se snide z nekim celjskim županom, kateremu med drugimi stvarmi razodene tudi to svojo navado. Župan ga ves nevoljen vpraša, kako zamore kot Nemeč kaj takega storiti. Poštenjak odgovori: Zakaj pa ne, saj imajo tudi slovenski otroci pravico živeti. Župan pa se zadere: Nein, die slowenischen Kinder sollen krepieren, to je, slovenski otroci naj poginejo. — Iz tega se vidi, kakšno sovražstvo imajo nekateri paganski Nemci do Slovencev. To so tisti ljudje, ki ne privošči Slovencev nikakih šol, tisti, ki bi radi dobili okoliško občino v roke. Ti poznajo samo dvoje, in sicer: Slovenec mora postati Nemeč ali pa naj pogine. Hvala Bogu, da je še več Nemcev, ki niso takih misli, ki so pravični tudi do Slovencev, kakor zahteva to naravna in krščanska postava.

c Nemška jeza. Iz celjske okolice se nam piše: Nemci in nemškutarji se hočejo maščevati. Pobirajo razne babje čenče zoper slovenske volilce ter jih naznanjajo državnemu pravdništvu. Toda pri sodnji se jim bo skoraj gotovo ravno tako godilo, kakor pri volitvah. Posebno hudi so Westeni. Več delavcev je moral zapustiti tovarno. Westen naj bi se rajši brigal za boljši red v svoji tovarni. V verskem in moralnem oziru je ta tovarna najslabša v celjski okolici. Delavci morajo delati skoraj ob vseh praznikih do starih popoldne, mnogokrat pa tudi ob nedeljah, tako, da ne morejo izpolniti svojih verskih dolžnosti. Vsled tega so pa tudi moralne ali нравstvene razmere zlasti med delavkami jako slabe. Tudi delavski red te tovarne, ki je bil potrjen od č. kr. okrajnega glavarstva v Celju

dne 21. septembra 1895, je zastarel in potreben spremembe. Po tem redu ima tovarna pravico delavca ali delavko vsako minuto brez odpovedi in brez vzroka vreči na cesto. Tako morajo nekateri odpuščeni delavci dolgo brez zaslužka čakati na delo, ker niso prej vedeli, da bodo morali iz tovarne. Vso oblast v tovarni imajo razni delovodje.

c Nemci so se zoper volitve v celjski okolici pritožili. To ni nič novega. Skoro pri vsakih volitvah se tisti, ki so bili premagani, pritožijo. Tako so se tudi pred tremi leti pritožili Nemci zoper volitve v celjski okolici, pa niso nič opravili. Kaj pa, če bi bile sedanje volitve vendar-le razveljavljene? Potem bodo sli Slovenci zopet še z večjim pogumom in z večjo odločnostjo v volilni boj ter bodo protestantske Nemce in nemškutarje še bolj potolkli, kakor so jih pri zadnjih volitvah. Nemci se zanašajo posebno na zmago v I. razredu. Toda pomislijo naj, da imajo v I. razredu 5 volilcev, ki ne spadajo noter. Ti so namreč svoje volilne glasove fabricirali. Napovedali so rahode, katerih sploh nimajo, in tako prišli v I. razred. Fabrik za volilne glasove pa dosedaj v naši državi še ne poznamo.

c Občinska blagajna. Nemci so kratko pred volitvijo v celjski okolici razširili laž, da manjka v občinski blagajni celjske okolice 645 kron, katere bo moral blagajnik posestnik Lipovšek plačati. Toda nihče jim ni verjel. Ze v majniku so nekateri hudobni Nemci pisali brez podpisa na deželni odbor, da mora priti revizor k občinskemu uradu celjske okolice. Takoj je pritekel uradnik iz Gradca, ki je pregledal knjige in blagajno in ni manjkalo niti vinarja. Tako tudi sedaj ničesar ne manjka. Samo pri vpisovanju v blagajniški dnevnik se nekaj števil ni vpisalo na pravo mesto. Če bi bilo pa tudi res, da bi kaj manjkalo, potem pa ima blagajnik Lipovšek že toliko čistega premoženja, da bi lahko plačal tistih 645 kron ne samo enkrat, ampak stokrat. Celjski Nemci naj nič ne skrbijo za občinsko blagajno celjske okolice, kajti to imajo v rokah samo premožni in pošteni možje.

c Sv. Rupert nad Laškim. Naši stari vojaki so v nedeljo, dne 4. t. m. priredili k 80letnici našega presvitlega cesarja Frančiška Jožefa lepo cerkveno slovesnost. Ze v soboto poprej so naznanjali topiči, da se godi pri Sv. Rupertu nekaj izvenrednega. V nedeljo ob 10. uri prikoraka kakih 120 veterancev z godbo na čelu v slovesnem sprevodu v farno cerkev, kjer domači g. župnik razloži v nagovoru, kak naj bo avstrijski in kak Kristusov vojak. Po sv. maši se je zapel „Te Deum“ v zahvalo za vse milemu vladarju in našim veterancem za časa njih službovanja podeljene milosti in dobrote. In mogočno je donela cesarska himna ob koncu slovesnosti ter oznanjala čez hribe in doline, da naš hribovski slovenski rod ljubi svojo domovino in dobrega vladarja.

c Laško. „Moj otrok ne sme v nemško šolo“ tako bo rekel sedaj v začetku šolskega leta vsak pameten slovenski oče, slovenska mati, ki še ljubi svojega otroka in mu dobro želi. — In zakaj ne več v nemško šolo? Prvič zato ne, ker se tamkaj sme poučevati krščanski nauk le po nemško, otrok ne razume kateheta, ne zna pravilno moliti v nobenem jeziku, o sv. veri nič ne ve, in tako popolnoma podivja. Stariši, ali hočete imeti take otroke? Ako silite svoje otroke v nemško šolo, ste jim pač kaj drago kupili nemško besedo! Pa poslušajte, kaj pravijo rajni škof Slomšek: „Nemškutarjev ne skrbi, naj bi se naša draga mladina v šoli krščanskega nauka prav živo naučila, se privadila Bogu lepo služiti, imeti očeta in mater za ljubo, ljubiti svojo domovino, spoštovati cesarja in slušati svojo postavno gosposko, naj bi prirasla naša mladež bistre glave in pa zlahnega srca. Le nemško, le nemško, vpijejo na ves glas, pa ne pomislijo, da je slovensko mladino šolati po nemško ravno toliko, kakor mlatiti prazno slamo.“ — Drugič v nemško šolo zato ne, ker pozabijo tamkaj otroci mili slovenski jezik; ne naučijo se nemški, pa tudi ne slovenski. Le vprašajte svoje otroke tisti slovenski stariši, ki jih morebiti pošiljate že več let v nemško šolo, ali znajo n. pr. spisati kratko pismo v nemškem ali slovenskem jeziku. Pač težko bodo kaj pravilnega skupaj spravili! — Največ jih pa pravi: Moj otrok mora znati nemški. Dobro, zoper to tudi nihče ni. Resničen je pregovor: Kolikor jezikov znaš, toliko mož ve lajš; pa dokler otrok v domačem jeziku ni dobro vajen, se nemškega težko nauči in hitro pozabi, ne zna nemščine in ne slovensčine, takemu je šola izgubljena in potraten otroških let zlati čas. V širadredni slovenski šoli pa se v višjih razredih že uči veliko nemškega, in tudi tvoj otrok se bode naučil nemški, ako nima slame v glavi. Veliko je takih dijakov, ki so hodili samo v slovensko šolo, pa zdaj v latinskih in drugih višjih šolah prav dobro izhajajo in napredujejo. Pa če tudi tvoj otrok ne bode šel študirat, je boljše, da ima spridevalo od širadredne slovenske šole, kakor od širadredne nemške. — Posebno so v tem oziru, da silijo svoje otroke v nemško mučilnico, graje vredni železničarji. Vsi železniški čuvaji od Celja do Rimskih toplic, razven enega, pošiljajo svoje otroke, kolikor nam je znano, v nemško šolo. Ali je v tem oziru kak pritisk od zgoraj, ne vemo. Pa slovenski stariši, ne bojte se, nihče vam nič ne more, ako pošljete otroka v slovensko šolo, kjer se bode kaj naučil! Kako žalostno je, ako otrok v nemški šoli v enem razredu sedi po dve, tri leta, a oče in mati ga še naprej tja silita. Taki stariši bodo sami krivi, ako jih bodo enkrat preklinjali njih otroci. — Zato pa resno prevdarite te besede, in ako ste imeli do sedaj otroka v nemški šoli, ga brž vzemite ven in ga dajte pri-

